

Voordringen is asociaal

Blik naar binnen
Dominique Haijtema

Ik was behoorlijk tevreden met mezelf. Op de luchthaven van Faro in Portugal had ik zonet zeker 45 minuten onnodige wachttijd weten te vermijden. Met een koffie en een croissantje zag ik mezelf al langs de eindeloze rij naar buiten gaan om nog even van de laatste zon te genieten.

Wat had ik gedaan? Toen ik doorkreeg dat er slechts twee incheckbalies waren geopend die

met een tergend langzaam tempo passagiers en hun bagages afhandelden, besloot ik voor te dringen. Ik hou tenslotte niet van rijen. En het leven is al te kort. Ik zag twee jonge rugzaktoeristen in het begin van de rij staan en stapte enthousiast op hen af. Nederlands of Engels? Het bleken Australiërs te zijn. En nog aardig ook. Toen ik zachtjes vroeg of ik bij hen mocht komen staan omdat de rij zo lang was, zeiden de beleefde jonge mannen meteen ja.

Zij zijn niet de enigen die een redelijk onzinnig verzoek om voor te mogen dringen meteen inwilligen. Uit psychologisch onderzoek blijkt dat de bereidheid iemand voor te laten dringen aanzienlijk toeneemt als de voordringer maar een reden aangeeft. Hoe onzinnig die reden ook mag zijn.

In Amerika werd een tijdje geleden een onderzoek gedaan naar voordringen bij een kopieerapparaat. Mensen die vroegen

'mag ik even voor, want ik moet kopieën maken' werden veel vaker voorgelaten dan mensen die zonder reden vroegen of zij even voor mochten gaan. Het valt blijkbaar niet op dat de reden geen echte verklaring is. Wie wil voordringen kan dus maar het beste een of andere verzonnen reden aandragen, dan komt het wel goed.

Voordringen in een rij blijkt overigens tot de grootste ergernissen van mensen te behoren, zo blijkt weer uit een onderzoek van Multiscope vorig jaar. Harde muziek, hondenpoep, bumperklevers of spugen op de grond, niets bleken mensen in dat onderzoek erger te vinden dan mensen die voordringen.

Ik was net zo erg als de topbestuurders die zich onfatsoenlijk gedroegen

Ik ben een notoire voordringer en vond dat daar tot nu toe ook weinig mis mee was. Ik had er al vele keren alleen maar tijdswinst mee behaald. Tot ik met een vriend de kredietcrisis besprak en wij de hebzucht en ignorantie van menige topbestuurder hekelden. Dat sommige investmentbankers en bestuurders waanzinnig veel geld hebben verdiend door krankzinnige risico's te nemen met andermans geld. Crimineel en asociaal vonden wij het.

Even later vertelde ik die vriend trots over mijn actie op de luchthaven. Hij ontplofte. Ik was net zo erg als de topbestuurders die zich onfatsoenlijk gedroegen en vonden dat algemene regels niet voor hen golden. Pardon?

Ik moest er even over nadenken, maar helaas had mijn vriend gelijk. Ik voelde er niets voor om de algemeen geldende regels te volgen en stelde mijn eigen belang boven dat van de groep. Ik benadeelde anderen omdat ik

vond dat mijn tijd zeer kostbaar en waardevol is. Het asociale gedrag rechtvaardigde ik voor mezelf door te stellen dat anderen blijkbaar niet snugger genoeg waren om hetzelfde voordeel te behalen. Maar wat zou er gebeuren als iedereen zo dacht en alleen maar bezig was het maximale voor zichzelf uit het leven te halen?

Toen ik binnen vijf minuten op de luchthaven aan de beurt was, gebeurde grappig genoeg het volgende: het computersysteem crashte waardoor ik alsnog dertig minuten als een zoutzak aan de balie moest blijven staan. De koffie in de zon werd een haastig achterover geslagen espresso. Het leven is soms onverbiddeijk rechtvaardig.

.....
Dominique Haijtema is journalist en psycholoog. Eerdere afleveringen staan op www.fd.nl en in het boek 'Psychologie op de werkvloer'.

